

**A**rtıq daha bir ilin sonuna sayılı günler qalır. İl-lərlər bir-birini əvəz- lədikcə, zaman məsafə-si artıraq keçilən yoluñ düzgün təhlili və dəyərləndirilməsi üçün daha geniş imkanlar yaranır. Bir yazı çərçivə-sində son 18 ilin uğurlarını əhatə etmək mümkün olma-sa da "18 il ulu öndər Heydər Əliyevin şah əsəri olan müasir müstə-qil Azərbaycana na verdi" suali ilə 18 illik yola çıxaraq tariximizə yazılan önemli hadisə-lərin qısa xronologiyasını təqdim etməklə dünənimizə baxış fonunda gələcəyimizin ümumi mənzərəsini təqdim etmək istədik.

### Ulu Öndər Heydər Əliyev ırsının ən layiqli davamçısı

Müstəqilliyimizin bərpasının 30 ilini mər-hələlər bölsək ilk illər tariximizin qara səhifəsi kimi tehlil edilir. İkinci mərhələ ulu öndər Heydər Əliyevin xalqın təkidi təbəbi ilə hakimiyətə qayıdırından, üçüncü mərhələ Böyük Yolun davamı-Umummilli Liderin 2003-cü ilde xalqa inam və etimadın ünvanını göstərməsindən başlanan dövrür.

Müstəqilliyimizin bərpasının ilk illərində ya-şananlar, Umummilli Liderin hakimiyətə qayıdışını şərtləndirən amillər hər kəsin yaddaşında olmaqla yanaşı, gələcək nesillərin dolğun məlumatlandırılmasi üçün tarix dərsliklərində de öz-əksini tapıb. Son 18 ilin uğurlarına yol açan mehz ulu öndər Heydər Əliyevin düşündürmiş və gələcəyə hesablanmış siyaseti nəticəsində yaradılan möhkəm teməldir. 1993-2003-cü illəri əhatə edən dövrde görülən işlərin miqyası o qədər geniş, müstəqil Azərbaycanın gələcəyi ilə bağlı hədəflər o qədər böyük idi ki, 2003-cü ildən sonrakı mərhələdə hakimiyətin etibarlı-llərdə olması olduqca vacib idi. Prezident İlham Əliyev 17 oktyabr 2016-cı ilde Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin bərpasının 25-ci ildönümüne həsr olunmuş rəsmi qəbulda həmin dövrün mənzərəsini belə təqdim etmişdir: "2003-cü il, hesab edirəm ki, müstəqil tariximiz üçün de xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Çünkü 2003-cü ildə ölkənin bundan sonra han-şı yolla gedəcəyi haqqında Azərbaycan xalqı öz qərarını verdi: Heydər Əliyev siyasetimi davam edəcək, yoxsa ki, yene Azərbaycan belələrlə, felakətlərlə üzləşəcək?! Azərbaycan xalqı he-mişə olduğu kimi, müdrikliyini göstərək Heydər Əliyev siyasetinə öz səsini verdi. Onu da qeyd etməliyəm ki, 1993-cü ildə AXC-Müsavat qruplaşmasının iflasının əsas mənbəyi Azərbaycan xalqının iradəsi olmuşdur. Cəmi bir il xalq bunların yarıtmaz fəaliyyətinə döze bilmüşdür və Azərbaycan xalqı bu ləkəni tariximizdən yumaq üçün o hakimiyətə son qoydu. O vaxt-dan bu güne qədər o hakimiyət tarixin zibilxanınasındadır." Eyni zamanda, bu fikirlərin davamı olaraq qeyd etmişdir ki, 2003-cü ildən bu güne qədər Azərbaycanda süretli inkişaf dövrü yaşa-nır, Heydər Əliyev siyaseti davam etdirilir. Bu, müstəqilliyimizin üçüncü dövrüründür. Bu üçüncü dövr ikinci dövrün məntiqi davamıdır.

Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycan xalqını 1 oktyabr 2003-cü il tarixli müraciətində bu çağırışını etmişdir: "Üzümü Size - həmvətənləri-mə tutaraq, qarşıdan gelən Prezident seckile-rində Prezidentliyə namized, menim siyasi va-rışım, Yeni Azərbaycan Partiyası sədrinin birinci müvənni İlham Əliyevi dəstekləməyə çağırıram. O, yüksək intellektli, praqmatik düşüncəli, müasir dünya siyasetini və iqtisadiyyatını gözəl bilən, enerjili və təşəbbüskar bir şəxsiyyətdir. Sizi əmin edirəm ki, həm İlham Əliyev, həm də Yeni Azərbaycan Partiyası bundan sonra da xalqımızın en layiqli övladlarını öz etrafında six birləşdirərək Azərbaycan dövlətinin inkişafı və xalqımızın firavunluq yolunda çox işlər görə-cəklər. İnanıram ki, mənim axıra çatdırı bilme-diymət taleyüklü məsələləri, planları, işləri Sizin köməyiniz və dəstəyinizle İlham Əliyev başa çatdırı biləcək. Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyinə böyük ümidi bəsləyirəm".

Bu çağırışdan və xalqın 2003-cü ilde keçirilən prezident seckilərindəki seçimindən bizi 18 illik zaman ayırrı. Bu illerin Azərbaycanın həyatına getirdiyi yeniliklər, dünyani təkmil inkişaf modelinə söyklənən uğurları ilə heyərləndirməsi xalqın seçimində yanılmadığını təsdiq-leyir. Mezh bu illər ərzində güclü xalq, güclü

# Zəfər zirvəsindən son 18 ilə baxış



Vüqar Rəhimzadə,  
Yeni Azərbaycan Partiyası Xətai ra-yon təşkilatının sədri, siyasi elmlər doktoru

dövlət, güclü lider vəhdəti müasir müstəqil Azərbaycanın qüdrotinə çevrildi. Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi inkişaf konsepsiyası harada yaşamasından asılı olmayaqaraq bütün azərbaycanlıların həyatına daxil oldu. Mezh görülen uğurlu işlərin nəticəsi olaraq Azərbaycan xalqı ötən 18 ilde keçirilən 2008, 2013 və 2018-ci prezident seckilərində cənab İlham Əliyevə etimad göstərək bugünkü qalib Azərbaycanın daha da güclənməsinə, qüdrotlənməsine yol açmışdır.

### Davamlı inkişafı təmin edən fundamental nailiyyətlər

2003-cü ildə açıqlanan hədəflər sırasında Azərbaycanın dayanıqlı iqtisadi inkişafının təmin edilməsi əsas yer tutdu. Dövlət başçısı İlham Əliyev "Neft kapitalını insan kapitalına çevirək!" tezisini irəli sürüb və bu istiqamətdə müüm addımlar atdı. İqtisadi artımın neft sektorundan asılılığını minimuma endimək üçün regionların malik olduğu imkanlardan maksimum bəhrelnək məqsədilə Regional inkişaf programları təsdiqləndi və icra edilir. Bununla da regionlarımızın yeni mənzərəsi yaradıldı. Prezident İlham Əliyev Prezidentlik fəaliyyətinin ilk dövründə 24 noyabr 2003-cü il tarixli "Azərbaycan Respublikasında sosial-iqtisadi inkişafın sərətləndirilməsi tədbirləri haqqında" Ferman imzalamışdır. Bunun ardınca regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair 2004-2008-ci illəri əhatə edən ilk Dövlət Programı təsdiqləndi. Bu sənəd Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində inkişafın yeni əsaslarını yaratdı, tərəqqi prosesini növbəti uğurlu mərhəleyə keçirdi. Birinci programda əsas hədəflərə bür 600 min yeni iş yerinin yaradılması idi. Təbii ki məqsəd işsizlik probleminin həlli, insanların məşğulluluğunu təmin etmək idi. Sənədin icrasının ilk illərində nəzərdə tutulan sayıda yeni iş yerinin yaradılması növbəti mərhələlər üçün yeni hədəflərin müəyyənəşdirilməsini zərurətə çevirdi. Prezident İlham Əliyev 14 aprel 2009-cu il tarixli Fermanı ilə II Dövlət Programını - "Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Programını", 27 fevral 2014-cü il tarixli Fermanı ilə III "Azərbaycan Respublikası regionlarının 2014-2018-ci illərde sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Programını" təsdiqlənmişdir. Dövlət programlarının icra olunduğu 2004-2018-ci illər ərzində ümumi daxili məhsul 3,3 dəfə, o cümlədən qeyri-neft sektorunu üzrə 2,8 dəfə, sənaye üzrə 2,6 dəfə, kənd təsərrüfatını üzrə 1,7 dəfə artmışdır. Bu müddədə həyata keçirilmiş məqsədönlü tədbirlər nəticəsində ölkədə 1,5 milyonu daimi olmaqla 2 milyondan çox yeni iş yeri, 100 minden çox müəssisə yaradılmış, işsizlik 5 faizə, yoxsulluq səviyyəsi isə 5,1 faizə enmişdir. Hazırda "Azərbaycan Respublikası regionlarının 2019-2023-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Programını" uğurla həyata keçirilir. Sənədin icra edildi-

y i  
iki ilin  
sosial-iqtisadi göstəricilərinin  
qənaətbəxş olması  
bölgələrimiz simasından, vətəndaş məmənluğundan daha aydın görünür.

Təbii ki, qeyri-neft sektorun uğurlu inkişafı Azərbaycanın neft-qaz sektorunda qazandığı uğurlara əsaslanır. Bunun üçün ölkəmizin son 18 ildə enerji sektorunda qazandığı uğurların xronologyasına diqqət yetirmək kifayətdir. 2006-ci il mayın 28-de Azərbaycan nefti Ceyhan limanına çatdı. 2006-ci il iyulun 13-də Türkiyənin Ceyhan şəhərində XXI əsrin ən böyük enerji layihəsi olan Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac boru kəmərinin tətənəli açılış mərasimi keçirildi. Bu gün ulu öndər Heydər Əliyevin adını daşıyan BTC tekce Azərbaycan üçün deyil, ümumilikdə beynəlxalq aləmdə enerji təhlükəsizliyi sistemi və neft ixracı sahəsində ölkəmizle uğurlu tərəfdəşləq edən dövlətlər üçün de müstəsna əhəmiyyət kəsb edən bir layihədir. Azərbaycan neftinin Ceyhan terminalına məhz 28 May-Respublika Gündündə çatmasına öz rəmzi mənası olduğunu bildirən dövlət başçısı İlham Əliyev xalqa təbrikində bu məhüm məqəmə daxil olmağı qeyd etmişdir. "Əsrin müqaviləsi" imzalanmasaydı, bu gün Azərbaycanın iqtisadi imkanlarını, beynəlxalq münasibətlər sistemində yerini və rolunu təsəvvür etmek çətin deyildi. Prezident İlham Əliyev dövlət müstəqilliyimizin qorunmasına "Əsrin müqaviləsi"nin böyük rolü olduğunu qeyd etmişdir.

2017-ci ildə Bakıda Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda "Azəri", "Çıraq" yataqlarının və "Günəşli" yatağının derinlikdə yerləşən hissəsinin birgə işlənilməsi və hasilatın pay bölgüsü haqqında yeni Saziş imzalandı. Bunu nə da, "Azəri-Çıraq-Günəşli" nəhəng neft yataqları blokunun işlənilməsində yeni dövr başlandı. "Yeni əsrin müqaviləsi"nin imzalanması Azərbaycanın neft strategiyasının yeni mərhəlesinin əsasını qoyma.

Tarixən neft ölkəsi kimi tanınan Azərbaycan, eyni zamanda, qaz ixracatçııdır. 2003-2018-ci illərdə qaz sektorunda əldə olunan uğurlarla nəzər salaq. 2007-ci ildə Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəməri istifadəye verildi. 2014-cü il sentyabrın 20-de "Əsrin müqaviləsi"nin iyirmi ilində Cənub Qaz Dəhlizli layihəsinin təməl qoyma mərasimi keçirildi. 4 il sonra, 2018-ci il mayında Sənəqəl terminalində Cənub Qaz Dəhlizinin rəsmi açılışı oldu. Həmin ilin iyunun 12-de Türkiyənin Əskişəhər şəhərində TANAP - Trans-Anadolu qaz kəmərinin istifadəye verilməsi münasibətlər təntənəli mərasim keçirildi. 2019-cu il noyabrın 30-da Türkiyənin Ədirne vilayətinin İpsala qəsəbesində TANAP-in Avropa ilə birləşən hissəsinin rəsmi açılışı oldu. 2020-ci il dekabrın 31-də TAP layihəsi tamamlanaraq istifadəye verildi. Qısa xronologiya ulu öndər Heydər Əliyevin müəllifi olduğu neft strategiyasının son 18 ildə Prezident İlham Əliyev tərəfində uğurla həyata keçirilməsi nəticəsində Azərbaycanın enerji sektorunu bu günü və gələcəyi üçün hansı uğurlara imza atıldıqının aydın mənəzərəsi yaradır. Nəzərəalsaq ki, hər bir ölkənin inkişafında iqtisadi tərəqqi əsas faktordur, bu halda uğurlarımızın önemi daha aydın görünür. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin qeyd etdiyi kimi, iqtisadiyyatı güclü olan dövlət hər şeye qadirdir.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə gö-rülümlər genişmiqyaslı işlər, sistemli və ardiçil tədbirlər, dərin islahatlar nəticəsində hazırlıda Azərbaycan siyasi və iqtisadi baxımdan sabit, təhlükəsiz ölkə, irimiqyaslı enerji, nəqliyyat və infrastruktur layihələrinin təşəbbüskarı və feal iştirakçı, Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində etibarlı tərəfdəş, məhüm transitz qoşağı kimi tanınır ve nüfuz qazanır.

Azərbaycanın uğurları beynəlxalq qurumlar tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Dünya Bankının hesabatlarında Azərbaycan dönyanın en

çox islahat aparan ölkəsi kimi yer alır. Geniş-miqyaslı islahatlar nəticəsində Azərbaycanda münbit sərməye iqlimi yaradılmışdır. Azərbay-can iqtisadiyyatına 280 milyard dollar həc-mində sərməye yatırılıb ki, bunun da yarısı xarici sərməyədir. Bu, ölkəmizin bu günü-ne ve geleceyinə inamın təqdimatıdır.

### 18 il demokratik təsisatların inkişafı, mil- li həmrəyliyin, sağlam əməkdaşlıq mühitinin və siyasi dialoğun təşviqi baxımından diqqətçəkəndir

Ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu bütün sahələrdə uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyev iqtisadi və siyasi islahatların vəhdətiyinin təmin edilməsi üçün mühüm addımlar atır. Daim bu məqəm öne çəkilir ki, elə ölkələr var ki, demokratik inkişaf baxımından yüksək səviyyədədir, amma iqtisadi tərəqqidən səhifə gedə bilməz. Elə ölkələr də var ki, iqtisadi inkişaf yüksəkdir, demokratianın inkişafından danışmaq çətindir. Amma Azərbaycan müsbət mənada hər iki baxımından diqqətdir.

Ölkəmizdə demokratikləşmə prosesi sadəcə bir şüar, niyyət deyil, Azərbaycanın hətərəlli inkişaf üçün əsasdır. Dövrün, zamanın telebələri islahatların davamlı aparılmasını vacib vəzifə kimi müəyyən edir. Dövlət başçısı İlham Əliyevin həyata keçirdiyi islahatlar Azərbaycanın dayanaqlı inkişafının əsasıdır.

Ölkə Prezidenti İlham Əliyev dövlət və cəmiyyətin inkişafı namənə sağlam əməkdaşlıq mühiti yaratdı. Atılan addımlarda bu reallıq öz əksini tapdı ki, bu əməkdaşlıq daha çox ümummilli məsələlərdən daha vacibdir. Dövlət başçısı bu çağrıdı etdi: "Umummilli məsələlərdən heç bir fərqli fikir ola bilmez. Ümumi məsələlər Qarabağ məsələsidir. Ümumi məsələlər siyasi partiyaların fəaliyyətidir, iqtisadi azadlıqların bərqərər olması və ölkəmizin güclənməsi həyata keçirilən islahatların strateji hədəflərinə çevrilib. İqtidar-müxalifet münasibətlərinin sağlam təməller üzrində inkişaf etdirilməsi Prezident İlham Əliyevin "Nə qədər partiya olur sun, onların hamisi bir məqsədə-Azərbaycanın müstəqilliyini qorumaq, torpaqlarımızı düşməndən azad etmək işinə xidmet etməlidir" fikrinin davamı kimi dəyrəkləndirildi. Son 18 ildə siyasi partiyaların əhəmiyyətinin artırılması, demokratianın inkişafı, iqtisadi azadlıqların bərqərər olması və ölkəmizin güclənməsi həyata keçirilən islahatların strateji hədəflərinə çevrilib. İqtidar-müxalifet münasibətlərinin sağlam təməller üzrində inkişaf etdirilməsi Prezident İlham Əliyevin bu çağrıdı ulu öndər Heydər Əliyevin "Nə qədər partiya olur sun, onların hamisi bir məqsədə-Azərbaycanın müstəqilliyini qorumaq, torpaqlarımızı düşməndən azad etmək işinə xidmet etməlidir" fikrinin davamı kimi dəyrəkləndirildi. Son 18 ildə siyasi partiyaların əhəmiyyətinin artırılması, demokratianın inkişafı, iqtisadi azadlıqların bərqərər olması və ölkəmizin güclənməsi həyata keçirilən islahatların strateji hədəflərinə çevrilib. İqtidar-müxalifet münasibətlərinin sağlam təməller üzrində inkişaf etdirilməsi Prezident İlham Əliyevin bu çağrıdı ulu öndər Heydər Əliyevin "Nə qədər partiya olur sun, onların hamisi bir məqsədə-Azərbaycanın müstəqilliyini qorumaq, torpaqlarımızı düşməndən azad etmək işinə xidmet etməlidir" fikrinin davamı kimi dəyrəkləndirildi. Son 18 ildə siyasi partiyaların əhəmiyyətinin artırılması, demokratianın inkişafı, iqtisadi azadlıqların bərqərər olması və ölkəmizin güclənməsi həyata keçirilən islahatların strateji hədəflərinə çevrilib. İqtidar-müxalifet münasibətlərinin sağlam təməller üzrində inkişaf etdirilməsi Prezident İlham Əliyevin bu çağrıdı ulu öndər Heydər Əliyevin "Nə qədər partiya olur sun, onların hamisi bir məqsədə-Azərbaycanın müstəqilliyini qorumaq, torpaqlarımızı düşməndən azad etmək işinə xidmet etməlidir" fikrinin davamı kimi dəyrəkləndirildi. Son 18 ildə siyasi partiyalar

**Əvvəli Səh. 11**

Son 18 ildə ölkəmizdə demokratik islahatların dərinləşdirilməsi əsas fəaliyyəti istiqamətlərindən biri olub. İnsan hüquq və azadlıqlarının qorunması, yeni müdafiə mexanizmlərinin müəyyənəşdirilməsi, azad mətbuatın inkişafı, seçkiliyin demokratik, beynəlxalq standartlara uyğun keçirilməsi istiqamətində mühüm addımlar atılıb. İnsan hüquqlarının müdafiəsi sahəsində aparılan islahatların davam etdirilməsi məqsədilə Prezident İlham Əliyev 28 dekabr 2006-cı il tarixli sərəncamı ilə "Azərbaycan Respublikasında insan hüquqlarının müdafiəsi üzrə Milli Fəaliyyət Planı"nın təsdiq edilməsi, bunun davamı olaraq ölkə Prezidentinin 27 dekabr 2011-ci il tarixli Sərəncamı ilə "Azərbaycan Respublikasında insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi nəşərliliyini artırmaq" sahəsində Milli Fəaliyyət Programı"nın uğurlu icrası, 18 iyun 2007-ci il tarixli Sərəncamlı İnsan Hüquqları Günüñün təsis edilməsi bu reallığın təsdiqidir ki, insan amili dövlət siyasetinin əsasında dayanır. Ulu önder Heydər Əliyevin siyasi kursuna sadıqlik son 18 ildə humanizm prinsiplerine söykənərək imzalanın efv Sərəncamlarından, həmcinin qəbul olunan Amnistiya Aktlarından da aydın görünür. 1995-ci ildə ulu önder Heydər Əliyevin rəhbərliyi ile işlənib hazırlanan və referendum yolu ilə qəbul olunan Konstitusiyamıza 2003-cü ildən bu gündeşik iki dəfə eləvə və dəyişikliklərin edilməsi məqsədilə ümumxalq səsverməsinin keçirilməsi də insan amilinə verilən dəyəri ortaya qoyur.

Bu gün ölkəmizdə söz və mətbuat azadlığı sahəsindəki mövcud vəziyyət qabaqcıl demokratik ölkələr müqayisə edilə bilər. Azərbaycan KİV-lərin sayına görə MDB və Şərqi Avropa ölkələri arasında lider mövqədə dayanır. Ölkəmizdə 5 minden artıq kütləvi informasiya vasitesi dövlət qeydiyyatına alınıb. Xeyli sayıda jurnalist teşkilatları və ictimai birliklər fəaliyyət göstərir. Sürətli inkişaf edən internet resursları vətəndaş cəmiyyəti quruculuğunu feal iştirakçısına çevrilərək cəmiyyətimizin informasiyaya olan ehtiyacının öndənləməsində əhəmiyyətli rol oynayır. Ölkəmizdə internet azaddır, heç bir məhdudiyyət yoxdur. Ümumilikdə demokratik islahatlar Azərbaycanın dünəninin, bu gününün və gələcəyinin əsası kimi dəyərləndirilir və davamlığı təmin edilir.

**Yeni Azərbaycan Partiyası  
Ölkədə siyasi sistemin  
təkmilləşdirilməsində  
mühüm rol oynayır**

Ulu önder Heydər Əliyevin yaradıcısı olduğu, son 18 ildə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla inkişaf edən Yeni Azərbaycan Partiyası qəbul etdiyi qərarları, ireli sürdüyü təşəbbüsleri ilə daim ölkəmizin inkişafına, siyasi istemin təkmilləşdirilməsinə öz töhfələrini verir. Yeni Azərbaycan Partiyasının 2005-ci il 26 mart tarixində keçirilən III Qurultayında Sədr seçilən Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ile partianın bu illər ərzində keçdiyi inkişaf yolu göz qabağındadır. Məhz partianın öläcək daxilində, eyni zamanda hədudlarından kənardə qazandığı nüfuza əsaslanaraq dövlət başçısı İlham Əliyev bildirir ki, Yeni Azərbaycan Partiyası neinki ölkənin, regionun aparıcı siyasi təşkilatıdır. Yeni Azərbaycan Partiyasının son illerde ölkədə həyata keçirilən islahatlar kursunun dərinləşməsinə töhfə vermek üçün ireli sürdüyü təşəbbüslerə, qəbul etdiyi qərarlarla diqqət yetirmək kifayətdir. 2019-cu ilin sonlarında islahatların qanunverici orqannda da öz əksini tapması üçün parlamentin buraşılması və növbədənənən parlament seçkilərinin keçirilməsi təşəbbüsü ilə çıxış edən Yeni Azərbaycan Partiyasının bu qərarı təqdir edildi və Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 9 fevral 2020-ci il tarixa növbədənənən parlament seçkiləri təyin edildi. Yeni formalaşan parlament siyasi partiyalar arasında hazırda mövcud olan sağlam dialoq mühitinin təqdimatında da əhəmiyyətli rol oynadı.

Dövlət başçısı İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə 2021-ci ildə YAP-da köklü islahatlara başlanıldı. Tarixi Zəferimizin yaradıldığı reallıqların fonunda 2021-ci ilin 5 mart tarixində VII Qurultayı keçirən Yeni Azərbaycan Partiyasının yeni Nizamnaməsi təsdiq olundu və bununla da partiya Sədrinin Birinci müvənəti vəzifəsi təsis edildi. Yeni tərkib formalaşdı. Azərbaycanın Birinci vitse-

# Zəfər zirvəsindən son 18 ilə baxış

prezi-  
denti Mehri-  
ban xanım Əliyevanın

Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədrinin Birinci müavini təyin edilməsi qarşısındaki dövr üçün müəyyənəşdirilən hədəflər yüksək səviyyədə nail olmağa əsas yaradır. Ölkə Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədr İlham Əliyevin və Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, YAP Sədrinin Birinci müavini Mehriban xanım Əliyevanın birge seyliyə nəticəsində Zəferimizin yaratdığı yeni reallıqların qarşıya qoymuş vəzifələr zamanında uğurla icra ediləcək, Azərbaycanın qarşısında geniş imkanlar açılacaq, azadlığına qoymuş torpaqlarımız cənnət məkana çevriləcək. Yeni Azərbaycan Partiyasının her bir üzvü görülən işlər töhfəsini vermək üçün səyələ çalışır, Heydər Əliyev ideyalarının təbliğatçısı olmaqdan qurur hissə keçirir. Partiya 30 illik yubileyine yeni qərarları ilə qədəm qoyma.

**Qalib ordu və mübariz gənc  
nəsil formalaşdırıldı**

Hər bir dövlətin qarşısında dayanan əsas vəzifələrdən biri ordu quruculuğudur. Mühərbi şəraitində yaşayın bir ölkə üçün isə güclü, qüdretli ordunun olması mütələqdir. Məhz bu baxımdan, 2003-cü ildən Heydər Əliyev siyasetini bütün istiqamətlərdə uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyev ilk gündən ölkənin müdafiə qabiliyyətinin gücləndirilməsinə xüsusi diqqət göstərdi. Ən əsası hökumət qarşısında bu vəzifə qoymuldu ki, Azərbaycanın hərbi bütçesi Ermənistanın ümumi bütçəsinə bərabər olmalıdır. Son 18 ilin uğurları bu vəzifənin də uğurlu icrasını təsdiqlədi. Azərbaycan Ordusu dünəninin en güclü orduları sırasında qərarlaşır. Dövlət başçısı, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev Silahlı Qüvvələrinin maddi-tehniki bazasının möhkəmləndirilməsi, döyüş ruhunun artırılması istiqamətində mühüm addımlar atıldı. Azərbaycanda son illərdə formalaşan və dinamik inkişaf edən hərbi sənaye hesabına müxtəlif növ hərbi texnika, zirehli maşınlar, pilotsuz uçaş aparatları, atıcı silahlar istehsal olunur. Azərbaycan öz zavodlarında istehsal etdiyi hərbi təyinatlı məhsullarla ordumu zu əhəmiyyətli dərəcədə təchiz edə bilir. Silahlı Qüvvələr Gündəndə keçirilən hərbi paradalar, Azərbaycanın ev sahibliyi etdiyi beynəlxalq müdafiə sərgiləri ordumuzu malik olduğu imkanları təqdimatında əhəmiyyətli rol oynayır. Milli Ordumuzun nizam-intizami, təchizati ilə qurur duyan Azərbaycan xalqı əmin idi ki, torpaqlarımızın işaldan azad olunacağı gün uzaqda deyil.

Bu mühüm məqamı da xüsusi qeyd edilməlidir ki, orduya qayğı, döyüş qabiliyyətinin artırılması vacib amillərdir. Əlbəttə ki, bu amillər sırasında vətənpərvərlik, torpaqbağlılıq da əsas yer tutur. Ölkə Prezidenti daim hər bir həbi hissədə ideoloji tərbiyənin yüksək səviyyədə təşkil edilməsi qarşıya mühüm vəzifə kimi qoyma. Bildirir ki, buna bütün rəhbər heyət cavabdehlik daşıyır. Gənclər milli ruhda, vətənpərvərlik ruhunda böyük mühüm, müstəqilliyyin qədrini bilməlidirlər.

44 günlük ikinci Qarabağ müharibəsi gəncərimizin Vətən, torpaq sevgisinin göstəricisidir. Prezident İlham Əliyevin son çıxışlarının, Vətən müharibəsi dövründə xalqa müraciətlərinin məhiyyətində dayanan əsas məsələlərdən biri məhz müharibənin qəhrəmanlarının 2003-cü ilə dən, yəni, cənab İlham Əliyevin Prezidentliyi dövründə yetişen gənclərin olmasına. Müzəffər Ali Baş Komandanın "İrel" əmrinin yüksək səviyyədə yerinə yetirən Azərbaycan Ordusu 44 gündə yazdığı tarixlə illərdər torpaqlarımızın işgal altında qalmasından nə qədər mənəvi sarsıntı keçirdiyini nümayiş etdirdi. "Artıq yetər" deyib silaha sarılıraq öz qanları, canları ilə tarix yazan şəhidlərimizin ruhu qarşısında baş eyir, qaziləri-

mizə  
şəfa diləyi-  
rik.

Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin 100 illiyi münasibətlə Bakıda keçirilən təntənəli hərbi paradda Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin nitqində əks olunan bu əminliyi yada salmaq istərdik: "Azərbaycan getdikcə güclənəcək. Biz inkişaf yolundayıq. Bizim qarşımızda bütün yollar açıqdır, üfüqələr aydırındır. Bundan sonra da Azərbaycan yalnız və yalnız inkişaf yolu ilə gedəcək. Ermənistan bizimle heç cür rəqəbat apara bilmir və bilməyəcək. Tarixi ədalət bizim tərəfimizdədir, beynəlxalq hüquq bizim tərəfimizdədir, iqtisadi güc bizdedir, hərbi güc bizdedir, vətənpərvərlik ruhu bizdedir. Aprel qələbələri, Naxçıvan qələbələri bir daha ordumuzun, xalqımızın vətənpərvərlik ruhunu möhkəmləndirir, bir daha Azərbaycan xalqını əmin edir ki, o, tam arxayı ola bilər, Azərbaycan Ordusu istənilən vəzifeni icra etməye qadırırdı və buna hazırlırdı."

Aprel döyüsləri, Lələtəpə əməliyyatı, Günnüt uğuru düşmənə zərbə olmaqla bir həqiqəti də dönya ictimaiyyətinə bəyən etdi ki, Azərbaycan heç vaxt işgalla barışmayaçaq və öz ərazisi bütövlüyüni bərpa edəcək. Zəferimizlə başa çatan 44 günlük Vətən müharibəsi bunun təsdiqi oldu. Düşmən diz çökdürdü, kapitulyasiya aktına imza atdı, illərdi yaratdığı "yenilmez erməni ordu" mifid dağıdıldı. Dünya gördü ki, en güclü ordu Azərbaycan ordusudur, ən məqrur, yenilməz xalq Azərbaycan xalqıdır.

**Azərbaycan 18 ildə dünyaya  
ədalət çağırışını etdi, haqq  
səsini ucaldı**

Son 18 ilin uğurlarından bəhs edərkən xarici siyasetdə qazanılan nəqliyyətləri xüsusi vurğulamaq lazımdır. Böyüküyündən, kicikliyindən asılı olmayaraq bütün dövlətlərlə bərabərhüquqlu, qarşılıqlı hörmət və maraqların principi əsasında əməkdaşlıq əlaqələri quran, açıq və çoxşaxəli siyaset kursu həyata keçirən Azərbaycan hazırda regional inkişafın aparıcı qüvvəsi, dünya birliyinin feal üzvü kimi diqqətlenir. Azərbaycan son illərdə yeni dostlar, tərəfdəşlər qazanıb. Xarici siyasetində qonşu, eyni zamanda, Avropa dövlətləri ilə əlaqələr xüsusi önəm veren Azərbaycan bu əməkdaşlığı davamlı töhfələri ilə diqqət çekir. Təbii ki, əlaqələrin inkişafında qarşılıqlı şəfərlər, bu şəfərlər çərçivəsində aparılan müzakirələr, imzalanın şənədlər əhəmiyyətli rol oynayır. Beynəlxalq münasibətlər sisteminde böyük rola və nüfuzu malik olan Azərbaycan 2011-ci ilde 155 ölkənin dəstəyini qazanaraq BMT Təhlükəsizlik Şurasına qeyri-daimi üzv seçildi. Azərbaycan BMT Baş Assambleyasından sonra ikinci böyük beynəlxalq təsisat olan Qoşulmama Hərəkatının üzvüdür və quruma iki illik sədrlik ölkəməzə həvələ olunub. Bu il Qoşulmama Hərəkatının üzvlərinin qərarı ilə Azərbaycanın quruma sədrliyinin müddəti bir il də artırıldı. Bu, ölkəmizin ədalətin, beynəlxalq hüququn müdafiəsi, ən əsası dünyani bürümüş koronavirus infeksiyası ilə mübarizədə feal iştirakına, təşəbbüsleri ilə dünyaya etdiyi çağırışlara əsaslanır. Azərbaycan qlobal problemlərin həllində feal mövqeyi ilə diqqətlenir. Ölkəmizin təşəbbüsü ilə Türk Şurasının, Qoşulmama Hərəkatının Zirve Görüşlərinin, BMT Baş Assambleyasının Xüsusi Sessiyasının keçirilməsi də ölkəmizə dəstəyin aydın mənzərəsini yaradır.

Xarici siyasetində beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini öndə saxlayan Azərbaycan ən yüksək tribunalardan haqqın, ədalətin Azərbaycanın tərəfində olduğunu bəyan edərək daim dünyadan iki standart əsaslanan siyasetə son qoymağı tələb edir. Bu məqam daim öne çəkiliridə ki, bəzən BMT qətnamələri çox az müddətde

icra edilir, Azərbaycana gəldikdə illərlə gözlemli olur. Bu, ikili standartdır. Bu, ədalətsizliyidir. Azərbaycan dövlətinin, Prezident İlham Əliyevin qətiyyəti, ordumuzun gücü sayesində bu ədalətsizliyə son qoymulur. Prezident İlham Əliyevin 2019-cu il oktyabrın 3-də Rusiya Federasiyasının Soçi şəhərində "Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubun XVI illik toplantıda bəyan etdiyi "Dağlıq Qarabağ Azərbaycandır və nida işaresi" 44 günlük Vətən məharibəsinin rəmziyən çevrildi.

Azərbaycanın haqlı mövqeyini dəstəkleyən dövlətlərin və təşkilatların sayının artması Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasetin nəticəsidir. Bu illər ərzində münaqışın həllində möhkəm hüquqi baza formalaşmışdır. Rəsmi Bakı dünyasının ən nüfuzlu təşkilatlarının tribunasından dəyişməz mövqeyimizi bəyan etdi - Azərbaycanın ərazi bütövlüyü danişıqlar mövzusu deyil və ola da bilməz. 44 günlük Vətən məharibəsində tarixi ədaləti bərpa edən Azərbaycan bir daha bu reallığı sübut etdi ki, beynəlxalq münasibətlərdə güc və hüquq əsas rol oynayır.

**Azərbaycan Zəfər zirvəsini fəth etdi**

44 günlük ikinci Qarabağ müharibəsində qazanılan tarixi Qələbe möhkəm təməl üzərində son 18 ildə görülən işlərin nəticəsi oldu. Azərbaycan bu illər ərzində ərazi bütövlüyüümüzün bərpasına hazırlıq işlərini gördü. Ölkəmizin 30 ilə yaxındır pozulmuş ərazi bütövlüyüün 44 günlük Vətən məharibəsində bərpası və xalqımızın mədəniyyət besiyi hesab olunan Şuşanın azad olunması Prezident İlham Əliyevin Zəfər zirvəsidir.

Dövlət başçısı, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev adını tariximizə torpaqlarımızın xilaskarı kimi qızıl hərflərle yazdı. Bu gün harada yaşamasından asılı olmayaraq hər bir azərbaycanlı qurulur. İşğaldən azad edilmiş ərazilərimiz quruculuq meydانını xatırladır. Bərpa və quruculuq işləri geniş vüsət alıb. Azərbaycan yalnız özünün maliyyə resurslarına arxalanaraq sifirdan yeni şəhər və kəndlər salır. 2021-ci ildə bu məqsədə dövlət büdcəsindən 1,3 milyard dollar ayrılmışdır. 2022-ci ildə isə bu işləre 2 milyard manatdan çox vəsait ayrılmazı nəzerdə tutulub. Üç hava limanının inşası, 100 kilometrlərlə demir yolu qurulmasının inşası, 100 kilometrlərlə təmir yolu qurulması regionun logistik simasını tamamilə dəyişdirəcək. Minlərlə kilometrə avtomobil yolu çəkilecək. Bütün bölgələrdə elektrik enerjisi ilə bağlı layihələr qısa müddət ərzində icra ediləcək. İcməli su və bununla bağlı işlər, kənd təsərrüfatı işləri, bir milyon yaxın insanın doğma yurdularına qaytarılması, yüzlərlə məktəb, xəstəxana, idman kompleksləri, mədəniyyət ocaqlarının inşası, habelə digər irihəcmli işlər. Böyük Qayıdış çərçivəsində reallaşdırılacaq. Dövlət başçısı İlham Əliyevin Fərmanı ilə iqtisadi rayonların yeni bölgüsü aparılıb, həmcinin "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişaf" dair Milli Prioritetlər" təsdiqlənib. Hər bir sənəd Böyük Qayıdış yaxırıldırmaqla yanaşı, qarşısında illərin aydın mənzərəsini yaradır. Qarabağlı və Şərqi Zəngəzurlu Azərbaycanı möhtəşəm uğurlar gözləyir.

Her bir vədinin əməli fəaliyyəti ilə təsdiqləyən Prezident xalqın sevgisi şəksizdir. Möhtəşəm Prezidentimiz İlham Əliyev Azərbaycanı gücləndirdi, qalibiyətimizi şərtləndirən bütün amillərin yaradılmasına nail oldu və sonda azadlığına qovuşacağı 30 il səbirsizlikle gözləyən torpaqlarımıza "Biz geldik və burada əbədi olacaq" söylədi. Prezident İlham Əliyevin qalib Lider